NUM XII.

w SOBOTĘ DNIA 4. MARCA ROKU 1786.

Z Włoch dnia 21. Stycznia

Sprawa z okoliczności owey uczynioney Papieżowi od zmarłego *Lepri* donacyi, w miesiącu Marcu ma się rozpocząć w *Rzymie* w sądzie zwanym *Rota*. Papiescy Adwokaci, wszelkiego będą dokładać starania do pobudzenia Sędziow, ażeby uznali Donacyą za sprawiedliwą. Ta Donacya wynosi na poł Milliona *Rzymskich Szkudow*.

Z Wiednia dnia 28. Stycznia

Pan *le Noble*, Naywyższy Kameralny Furyer, dostał od pewnego z swoich przyiacioł,

żywego nadzwyczayney wielkości orła. Ale ponieważ utrzymywanie tego żarłocznego ptaka wiele go kosztowało, niechcąc go dłużey trzymać, kazał zrobić drewnianą mocną klatkę, do ktorey przyczepił takowy napis: *Więzień uprasza o łaskawe przyięcie siebie do Menażeryi*; y wsadziwszy owego orła do niey, kazał zawiesić na tym mieyscu, gdzie Cesarz Jmć zwykł odbierać supliki. Monarcha dowiedziawszy się o tym, śmiał się mocno z tego przemysłu, y kazał natychmiast wziąć owego do swoiey Menażeryi w *Schönbrun*.

Z okoliczności wyszłego rozporządzenia względem *Farmazonow*, będzie zabawiane bez wątpienia nasze Publikum rozmaitemi pismami *pro* y *contra*.

Z Wiednia dnia 28. Stycznia. Zostaiący w Szlachetney *Gallicyiskiey* Gwardyi, którzy mieli Rangę Chorąską, zostali wyniesieni do rangi Poruczników.

W przeciągu dwóch dni, dwie z *Stambułu* przybiegły tu Sztafety.

Z Wiednia dnia 1. Lutego. Wydany iest teraz rozkaz naywyższy, ażeby Zakonnicy *Serwici*, odtąd brody golili. Ieszcze przed dwoma laty, sławny w Zakonie ich Profesor *Gündisrode*, kazał sobie brodę ogolić. Ten iego postępek, tak mocno wszystkich Zakonników obruszył, y tak wielkich stał się okazyą kłotni, iż proces do Dworu się wytoczył.

Listy z *Chersonu* donoszą że zaludnienie y handel, barzo tam idzie pomyślnie. Xiąże Jmć *Potemkin*, tamecznemu Cesarskiemu Konsulowi JPanu *de Rossarowitz*, darował ziemi na dziesięć mil.

Z Austryi dnia 1. Lutego. Wszystkie Cesarskie Reymenta, które otrzymały Rekrutow z *Gallicyi*, niemogą dostatecznie odchwalić się wierności ich y dobrych postępkow. Naywięcey zażyto ich do Reymentów stoiących na pikietach przy granicach *Bawaryi Szląska*, *Saxonii*, y *Wenecyi*, dla przeszkodzenia Dezercyi. Rachuią ich teraz w woysku Cesarskim na 25,000.

Z Paryża dnia 3. Lutego. Hrabia *de Cagliostro* iuż był pierwszy raz słuchany inkwizycyi, która zapewne była barzo ciekawa.

Wiadoma iest teraz przyczyna tak prętkiego tu przyiazdu Pana *de Kersaint*, to iest: ażeby

donioſł Dworowi, iż *Anglicy* wzięli *Dheli*, ſtołeczne miaſto *Mogoły*. Ta rzecz podobno pokoiu między naſzym Dworem, y *W. Brytanią*, wcale nie zakłuci.

Liſty z *Madryta* donoſzą, że Krol Jmć *Hiſzpański* zmnieyſzył podatki dla obywatelow Starey y Nowey *Kaſtylii*, poczynaiąc od pierwſzego Stycznia roku teraźnieyſzego.

W Marſylii, Tulon &c. poczowſzy od oſtatnich dni Liſtopada, aż do 6. Stycznia uſtawiczne dżdże padały, tak, iż lękano ſię wielkich zalewow. Wkrotce potym tak wielkie uderzyły mrozy, iż wiele owiec pomarzło, y kilku nawet owczarzow życie utraciło. Wielka panuie boiaźń, ażeby oliwne drzewa znaczney przez te zimna nieponioſły ſzkody.

Z Paryża dnia 6. Lutego. Dnia iutrzeyſzego, Pan *Titon*, Examinator w ſprawie Xiążęcia Jmci Kardynała *de Rohan*, ma dać raport Wielkiey Kamerze Parlamentowey, względem wyſłuchaney Jnkwizycyi, tak Xiążęcia, iako też y innych pociągnionych do tey ſprawy oſob. Na tenczas wypadnie rezolucya, czy ma być kontynuowany proces przeciwko Xiążęciu Kardynałowi, iako proces Kryminalny, czyli też ma być cywilizowany.

Z Paryża dnia 6. Lutego W ſobotę Baron *de Breteuil* chciał donieść Radzie o ſprawie Pana *le Maître*, ażeby pomieniona Rada decydowała, czy ma mieć walor ferowany Dekret Parlamentu przeciwko pomienionemu Panu *le Maître*, czyli też powinien zoſtać ſkaſſowany. Ale attak podagry przeſzkodził mu do tego. Tak tu rozumieią, iż Dekret zoſtanie przy ſwym walorze.

Z Hagi dnia 4. Lutego Podane ſą z *Breda Stanom Generalnym* reprezentacye, ażeby przy naſtępuiącym uregulowaniu granic z *Anſtryacką Brabancyą*, o to ſię naybarziey Stany ſtarały, gdyby oſobliwie granice *de Barle Naſſau* y *Zunderl* (o ktore mieyca, nayczęściey ſpory bywały) należycie zoſtały obwarowane y zabeśpieczone.

Tak wewnętrzne, iako też y zewnętrzne intereſa Rzpltey, do pomyślnieyſzego coraz barziey

zdaią się zbliżać celu. Zawarty z Koroną *Francuską* Alians, będzie okolicznością iż korona *Hiszpańska* i *Szwecka*, do niego także przystąpią; co *Stany Generalne* z wielkim ukontentowaniem będą akceptowały przez to Rzeczpospolita w tymże samym zostaie rzędzie, w którym pierwiey była między morskiemi w *Europie* Potencyami.

Z Leydy dnia 4. Lutego. Tuteysza *Francuska* Gazeta, następuiące rzeczy donosi o *Neapolitańskim* Ministrze Kawalerze *Acton*: „ Kawaler *Acton*, niew *Anglii*, iak dotąd powiadano, ale w *Bretanii* urodził się. Ociec iego był *Anglik* rodem, professyi Doktorskiey. W młodym barzo wieku zawieziono go do *Włoch*; wuy iego oddał go do służby w woysku Xiążęcia *Toskańskiego* Dał on do: wod swoiey odwagi, gdy *Hiszpani* nieszczęśliwie przybiia li do brzegow *Algierskich*. Powrociwszy ztamtąd do *Toskanii*, tentował weyść w służbę *Francuską* w charakterze Szefa Eskadry. ale tego niedopiął, y ofiarowana mu tylko była (czego on nieprzyiął) ranga Kapitana potym przywołany został do *Neapolu*, gdzie uczyniono go Generał Leytnatem y Ministrem Morskiego y Woyskowego Departamentu. Teraz obwiniaią go, że on dał okazyą do kłotni między Dworami *Hiszpańskim* y *Neapolitańskim*; że on ku *Francyi* wcale po nieprzyiacielsku myśli, że on ten proiekt uznał za sprawiedliwy, ażeby pewny *Neapolitański* port iedney zagraniczney oddać Potencyi. Ma on ieszcze dwoch braci, którzy zostaią w służbie *Francuskiey*. Ieden z nich iest Kapitanem Reymentu *Huzarskiego*, a drugi Oberztleytnantem w *Martinice*, Zdanie tegoż Ministra iest, ażeby Dwor *Neapolitański*, nietylko niedawał się daley powodować Dworowi *Hiszpańskiemu* ale żeby podziękowawszy za związek z Dworami *Burbońskiemi*, trzymał się raczey z *Wiedeńskim* y *Petersburskim*.

Z Amsterdamu dnia 4. Lutego. Donoszą nam, że *Holenderska* Dragonia z *Arnheim*, utrzymuie warty w *Loo*, rezydencyi Xiążęcia *Stadhudera*.

NUM XII.

SUPLEMENT

DO GAZET WILENSKICH

w SOBOTĘ DNIA 4. *MARCA ROKU* 1786

Z Hagi dnia 31. *Stycznia*. Miniſter Xiążęcia Jmci Biſku Pa *Leodyjſkiego*, podał ſkrypt *Stanom Generalnym*, ktorego i ſt treść. iż JPan *Matha* otrzymał pozwolenie w Xięſtwie *Leodyjſkim* zbierać rekrutow do ſwoiego Pułku.

Naſza w *Toulon* Eſkadra, będąca pod komendą Contre Admirała *de Kinsbergen*, ſkłada ſię z okrętow 11. to ieſt: 3 od 74. armat; 3 od 54; 1. od 44; 1 od 24; 1. od 20; y 2 od 60 armat.

Mowią, że Xiężna Jeymć d'*Orange*, w cięży iuż zoſtaie.

Nie małe ſą przyczyny nadziei, iż interes tyczący ſię Komendy Garnizonu w *Hadze*, między Stanami *Holenderſkiemi* y Xiążęciem *Stadhuderem*, wkrotce zoſtanie zaſpokoiony. Na zakończenie iego, iedynie oczekuią kroku Xiążęcia *Stadhudera*, ażeby na potym nie mowiono, iż *Stany Nayiwyżſze Zgromadzone*, pierwſzy krok uczyniły. Ieſzcze to nie ieſt wiadomo, czy między wielą rozmaitemi śrzodkami, ktore namknięte ſą Xiążęciu do załatwienia tego intereſu, ten on obierze, o ktorym mowią w ten ſpoſob, iż pomieniony Xiąże naprzod do *Hagi* ma powrocić, y na ten czas Komenda Garnizonu znowu mu ma być ofiarowana.

Zapewną rzecz teraz głoſzą, że intereś tyczący ſię komendy, na fundamencie Praw kraiowych tak zoſtanie uregulowany, iż będzie podług myśli Xiążęcia *Stadhudera*.

Dwor *Hiſzpański*, oświadczył

się naszemu w *Madrycie* Ministrowi Hrabiemu *de Rechteren*, iż chętnie przystąpi do zawartego Aliansu między *Francyą* y *Holandyą*. Y to także iest rzecz niezawodna, iż po zawarciu tego Aliansu, rozmaite *Europeyskie* Dwory; do niego Przystąpić żądaią.

W *Oberyssel*, równie iako y w *Utrechcie*, mocno się zatrudniaią około skassowania rozmaitych Regulamentów wieku przeszłego.

Minister Cesarski Baron *de Reischach*, codziennie tu iest oczekiwany, ażeby znowu na swòy dawny nastąpił urząd.

W miesiącu Marcu ma się rozpocząć budowa obu Fortec nad rzeką *Skaldą*. Maią tak że tam być osadzeni Celni Officyaliści, ci ktorzy byli w *Lillo*. Podług Geograficznego oznaczenia granic, Rzeczpospolita tuteysza, co się tycze iey żeglugi y zamknięcia *Skaldy*, nic nieutraciła. Ta rzeka przy *Saëftingen* tak iest zamknięta, iak była przy *Lillo*.

Z Paryża dnia 29. Stycznia. Wyszedł surowy zakaz, ażeby niebędący Kawalerami S. *Ludwika*, nieważyli się nosić Orderu czyli Krzyżyka tegoż Swiętego, ani samey tylko wstążki czerwoney przy sukni, iak zwykli czynić pomienionego Orderu Kawalerowie. Przestępcy, będą karani więzieniem przez lat dwadzieścia lub posłani zostaną na Galery na lat tyleż; a to podług stanu y kondycyi tychże przestępcow. Zakazano przytym wszystkim Złotnikom, żeby nierobili nowych tegoż Orderu Krzyżyków, nawet dla prawdziwych Kawalerów, aż naprzód, za każdą razą otrzymaią na to pozwolenie od Ministra Woiennego. Tym sposobem, przybędzie znacznie pracy Kancellaryi Departamentu Woyskowego w dawaniu na pismie pozwolenia dla tych Kawalerów, ktòrych we *Francyi* liczy się na 15. tysięcy.

Z Włoch dnia 24. Stycznia. Kawaler *Emo*, z swą Eskadrą *Wenecką*, puścił się iuż z *Malty* do *Tunetu*, dla bombardowania tego *Barbaryńskiego* Miasta. Wielkie on czynił do tego przygotowania w *Malcie*, gdzie mu Rzplta *Wenecka*, oprócz rozmaitych amunicyi, przysłała też na tę wyprawę w gotowych pieniądza h 38. tysięcy *Cekinow*. Wystawił on

tam, y poprowadził z sobą (idąc za niedawnym przykładem *Hiszpanow*) iędenascie *Bat. teryi Pływaiących*: Boże ich strzeż od kul rozpalonych *Angielskich.*

Z Londynu dnia 27. Stycznia Nowy handlowny traktat między *W. Brytanią* y *Rossyą*, iuż ma być podpisany y zapieczętowany. Barzo on iest dla nas pożyteczny, ale iednak nie w tak wysokim stopniu, iak przeszły, kiedy *Rossya* takiż zawierała traktat z Koroną *Francuską*, przez co *Francyi* też same prerogatywy pozwolone są, iak y *Anglii*. Przedtym *Rossyiskie* targi, zupełnie do nas należały, a manufaktury *Francuskie* po większey części przez nasze ręce szły do *Rossyi*. *Francya* bez wątpienia barzo wiele przez to zyskuie, iż to *Monopolium* zostało zniesione, y *Rossya* zapewne wiele będzie ztąd korzystać, gdy z manufaktur *Francuskich* z pierwszey ręki będzie brała towary.

Nasze teraźnieysze okręty liniowe, które na każde skinienie w gotowości być maią, będą na przyszłą wiosnę z 19. do 24. pomnożone, na ktorych 60. Officerow, y 2,000. maytkow ma się znaydować.

Z Paryża dnia 30. Stycznia Pan *de Kersaint* powracaiący z *Ostindyi*, przywiozł list od *Tippo Saib*, pisany do Margraffa *de Castries* Ministra Morskiego Departamentu, w ktorym żąda, ażeby J Pan *de Cassini* Komendant w *Pondichery*, został z urzędu zmieniony.

Z Austryi dnia 1 Lutego Podług naynowszych zrobionych Tabel, zawiera w sobie *Gallicya* (rachuiąc razem y nowe osady) 118 miast; 192. targów; y 6160. wsi. Liczba obywatelów oboiey płci wynosi 3,225,061, dusz. W roku zeszłym urodziło się *Chrześcian* 114,977. Zydów zaś 9,728.

Z Hagi dnia 4. Lutego. Nayświeższe nowiny potwierdzaią, iakoby nasz Minister w *Hiszpanii* Hrabia *de Rechteren*, w swoim ostatnim Ministeryalnym doniesieniu *Stanom Generalnym* oznaymił, iż Pierwszy *Hiszpański* Minister Hrabia *de Florida Blanca*, podczas prywatney konferencyi mu komunikował, że Krol Pan iego, barzo byłby nakłoniony przystąpić do zawartego Aliansowego Traktatu między Rzplitą y Koroną *Francuską*, y że w tey

mierze żądałby zdania *Stanow Generalnych*. Ponieważ powſzechne ieſt rozumienie, iż pomienione Stany, będą ſobie tego życzyły, przeto ieſt nadzieia, że wkrótkim czaſie ta rzecz zoſtanie do ſkutku przyprowadzona.

Mówią, że negocyacye tyczące ſię Alianſowego Traktatu z Dworem *Szweckim*, w *Paryżu* pod dozorem Dworu *Francuſkiego*, maią być układane przez Deputowane zobopólnie do tego oſoby. Tak tu rozumieią, iż ten tak wielki punkt, wkrótce będzie należycie ułożony; przez co nie mała może baczność będzie wzbudzona w Dworach *Peterzburſkim* y *Wiedeńſkim*.

Takie tu ieſt mniemanie, że Korpus złożone ze ſtu *Szwaycarow*, niebędzie ſkaſſowane, ale póty zoſtanie, poki wſzyſtkie oſoby, ie ſkładaiące, nie wymrą. To Korpus, koſztu ie do roku 50,000 *Złotych*. Kapitan iego, ma na rok penſyi tyſiąc *Czerw: Zło:*

Zawczora, kazał Magiſtrat Publikować, ażeby od tego czaſu, nikt nie ważył ſię, ani w dzień, ani w nocy, chodzić po ulicach z orężem, wyiowſzy tylko tych, którzy z obowiązku Urzędu ſwoiego powinni miewać oręż przy ſobie. Ten, któryby ważył ſię przeſtąpić pierwſzy raz ten zakaz, ma zapłacić 10. *Złotych*, za drugim razem 25, a za trzecim razem, tak ukarany zoſtanie, iako ten który powſzechną kłóci y mięſza ſpokoyność.

Dwor *Neopolitańſki*, nieprzeſtaie wcale okazywać przychylności y przyiaźni ſwoiey ku naſzey Rzpltey.

Wielu tu twierdzi, iż wewnętrzne intereſa Rzeczypoſpolitey, do pomyślnego iuż zbliżaią ſię celu. Xiąże *Stadhuder* nie ieſt iuż od tego, ażeby powrocił do *Hagi*, ponieważ Stany *Holenderſkie* przyrzekły, za powrotem iego do *Hagi*, wrócić mu nazad Komendę *Hagieńſkiego* Garnizonu. Spodziewamy ſię tu zatym Xiążęcia *Stadhudera* z całym iego Dworem około 15, tego mieſiąca.